

## DÔVODOVÁ SPRÁVA

### A. Všeobecná časť

Návrh zákona o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“) vychádza z úlohy č. 10 na mesiac apríl Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2018 v súlade s Programovým vyhlásením vlády SR na roky 2016 - 2020.

Základom pre všetky potrebné zmeny v regionálnom školstve je v prvom rade kvalita pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, preto je potrebné vytvoriť predpoklady pre zvýšenie atraktívnosti výkonu pracovnej činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov v školách, školských zariadeniach a v zariadeniach sociálnej pomoci v odvetvovej pôsobnosti Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky, a to nie len prostredníctvom finančného ocenenia pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov, ale aj vytvorením vhodného pracovného prostredia a podpory zvyšovania kvality ich práce.

Dôvodom predloženia návrhu zákona je úprava

- práv a povinností pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca,
- výkonu pracovnej činnosti a predpokladov na výkon pracovnej činnosti,
- kvalifikačných predpokladov na výkon pracovnej činnosti a náležitostí s ním súvisiacich,
- profesijného rozvoja pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov (vzdelávania, kariérneho rastu, príplatku za profesijný rozvoj a systému výkonu atestácii vo väzbe na profesijné štandardy),
- systému akreditácií,
- starostlivosti o pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca a morálneho oceňovania,
- Centrálného registra pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ďalších zamestnancov škôl a školských zariadení.

V právach a povinnostiach pedagogického zamestnanca sa zavádza právo na ochranu pred prejavmi sociálno-patologického správania zo strany vedúcich pedagogických zamestnancov, vedúcich odborných zamestnancov, ďalších zamestnancov školy alebo školského zariadenia, zriaďovateľa, zákonných zástupcov, iných fyzických osôb alebo právnických osôb a zároveň sa definujú podrobnosti o práve na ochranu pred neodborným zasahovaním do výkonu pracovnej činnosti. Pedagogickým zamestnancom a odborným zamestnancom sa zavádza povinnosť zdržať sa konania, ktoré vedie k porušovaniu práv ostatných zamestnancom a správať sa v súlade s Etickým kódexom pedagogických a odborných zamestnancov, ktorý vydá a zverejní Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR (ďalej len „ministerstvo školstva“).

Návrh zákona zavádza pre pedagogických zamestnancov aj odborných zamestnancov jednotný pojem pracovná činnosť a ďalej špecifikuje samostatne jednotlivé činnosti

pedagogických zamestnancov a činnosti odborných zamestnancov. Definuje predpoklady na výkon pracovnej činnosti, ktoré musí pedagogický zamestnanec a odborný zamestnanec spĺňať po celý čas výkonu pracovnej činnosti. Zavádza povinnosť ovládať jazyk národnostnej menšiny, ako predpoklad na vyučovanie predmetu v jazyku národnostnej menšiny (okrem učiteľa slovenského jazyka) v škole s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny a na výkon pracovnej činnosti v školskom zariadení s výchovným jazykom národnostnej menšiny.

Návrh zákon zavádza nový postup pri posudzovaní plnenia kvalifikačných predpokladov a zamestnávateľovi zavádza povinnosť oznámiť nespĺňanie kvalifikačných predpokladov pedagogickému zamestnancovi alebo odbornému zamestnancovi písomne. Zároveň upravuje ďalší postup a práva pedagogického zamestnanca alebo odborného zamestnanca v prípade, ak nesúhlasí s výsledkom posúdenia splnenia kvalifikačných predpokladov.

Kategórie pedagogických zamestnancov sa v návrhu zákona sprehl'adňujú do dvoch skupín, a to pedagogických zamestnancov zodpovedných za uskutočňovanie školského vzdelávacieho programu a výchovného programu a pedagogických zamestnancov podieľajúcich sa na uskutočňovaní školského vzdelávacieho programu alebo výchovného programu. Do druhej skupiny patrí aj kategória školského špeciálneho pedagóga, ktorý bol v minulosti kategóriou odborných zamestnancov. Samostatnou kategóriou pedagogických zamestnancov je učiteľ profesijného rozvoja, ktorý sa člení na nové podkategórie lektor vzdelávania, metodik profesijného rozvoja a mentor atestačného konania. Zavádza sa nová kategória odborných zamestnancov – kariérový poradca, čo súvisí s úlohami centier pedagogicko-psychologického poradenstva v oblasti koordinácie odborného vzdelávania a prípravy pre trh práce.

Na zabezpečenie zvyšovania kvality pracovnej činnosti pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa v kariérom systéme zavádza podmienka výkonu pracovnej činnosti na najmenej päť rokov v kariérovom stupni samostatný pedagogický zamestnanec alebo samostatný odborný zamestnanec pred zaradením do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s prvou atestáciou alebo odborný zamestnanec s prvou atestáciou. Rovnaká podmienka platí pre zaradenie do kariérového stupňa pedagogický zamestnanec s druhou atestáciou alebo odborný zamestnanec s druhou atestáciou, t. j. najmenej päť rokov predtým musí byť zaradený v kariérovom stupni s prvou atestáciou.

Z dôvodu profesionalizácie výkonu riadiacich činností sa mení systém funkčného vzdelávania, ktoré sa navrhuje organizovať ako program funkčného vzdelávania členený na základný modul a rozširujúce moduly, ktorý schvaľuje ministerstvo školstva. Základný modul funkčného vzdelávania absolvuje pedagogický zamestnanec alebo odborný zamestnanec pred začiatkom výkonu funkcie riaditeľa a rozširujúce moduly funkčného vzdelávania najneskôr do piatich rokov od začiatku výkonu funkcie riaditeľa.

V návrhu zákona sa mení systém vzdelávania pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov. Do systému sa zavádza pojem kvalifikačné vzdelávanie, ktoré zahŕňa doterajšie doplňujúce pedagogické štúdium a rozširujúce štúdium organizované vysokými školami.

Poskytovateľom kvalifikačného vzdelávania okrem vysokých škôl môže byť aj organizácia zriadená ministerstvom školstva. Dôvodom je možnosť systémovej podpory zvyšovania odbornosti výchovy a vzdelávania. Pre pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov sa zavádza nová povinnosť absolvovať aktualizčné vzdelávanie v rozsahu najmenej 20 hodín za dva školské roky, pričom aktualizčné vzdelávanie sa prioritne zameriava na potreby zriaďovateľa, školy alebo školského zariadenia a jeho poskytovateľom je škola alebo školské zariadenie. Zavádza sa tiež pojem predateštné vzdelávanie, ktorého poskytovateľom je atestačná organizácia a toto vzdelávanie sa organizuje ako jednoduchý program a program členený na moduly, ktoré schvaľuje ministerstvo školstva. Pri inovačnom vzdelávaní sa zavádza zjednodušený systém, v ktorom nebude potrebné schválenie jednotlivých programov vzdelávania, ale poskytovatelia budú môcť organizovať viaceré programy inovačného vzdelávania na základe a v rozsahu oprávnenia, ktoré vydá ministerstvo školstva.

Na zvýšenie kvality profesijného rozvoja sa navrhuje zmena systému výkonu atestácií, pričom sa odbúrava povinnosť písania a obhajoby atestačnej práce a zavádza sa príprava a obhajoba atestačného portfólia, ktorým je súbor dokladov o získaní profesijných kompetencií vyžadovaných pre zaradenie do vyššieho kariérového stupňa (doklady o získaní požadovaného stupňa a druhu vzdelania, doklady o absolvovaní programu vzdelávania, doklady preukazujúce tvorivú činnosť, potvrdenie riaditeľa o využívaní profesijných kompetencií získaných seba vzdelávaním alebo výkonom pracovnej činnosti).

Zrušuje sa kreditový systém a ustanovuje sa pôsobnosť zamestnávateľa v profesijnom rozvoji. Jej súčasťou je aj zavedenie nového príplatku za profesijný rozvoj, ktorý bude nástroj na riadenie profesijného rozvoja v záujme zvyšovania odbornosti a kvality výchovy a vzdelávania a kvality výkonu špecializovaných činností. Pedagogickému zamestnancovi a odbornému zamestnancovi uzná príplatok za profesijný rozvoj za úspešné absolvovanie rozširujúceho štúdia, špecializačného vzdelávania, inovačného vzdelávania a štátnej jazykovej skúšky. Za ostatné druhy vzdelávania pedagogického zamestnanca a odborného zamestnanca sa príplatok za profesijný rozvoj uznávať nebude.

V návrhu zákona sa zavádza kontrola v profesijnom rozvoji a správne delikty, pričom zákon definuje predmet kontroly a podmienky za akých ministerstvo školstva kontrolu vykonáva a zároveň zavádza sankcie za správne delikty, pri ktorých ukladaní prihliada na závažnosť, spôsob, dĺžku trvania a následky protiprávneho konania, na opakované porušenie povinnosti a na to, či sa konaním porušili viaceré povinnosti.

Zavádza sa zjednodušený pojem informačného systému verejnej správy, ktorého správcom je ministerstvo školstva. Namiesto pôvodného názvu „Centrálny register pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov a ďalších zamestnancov škôl a školských zariadení“ sa zavádza jednoduchý názov „Centrálny register“. Zároveň sa navrhuje zredukovať údaje, ktoré sa vedú v centrálnom registri.

Zavedením návrhu zákona do praxe sa očakáva skvalitnenie práce pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov vytvorením vhodného pracovného prostredia a zlepšenia klímy školy alebo školského zariadenia, ako aj zvýšenie ochrany práv pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov a zvýšenie ich spoločenského uznania.

Návrh zákona predpokladá negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy, pozitívny sociálny vplyv a pozitívny vplyv na informatizáciu spoločnosti. Návrh zákona nepredpokladá žiadne vplyvy na podnikateľské prostredie, na životné prostredie, ani vplyv na služby verejnej správy pre občana.

Návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, medzinárodnými zmluvami, ktorými je Slovenská republika viazaná, zákonmi a s právom Európskej únie.

Účinnosť návrhu zákona sa navrhuje od 1. septembra 2019 vzhľadom na začiatok školského roka.